

Teknoloji Okuryazarl??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Teknoloji Okuryazarl??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31441>

Özet

Teknoloji Okuryazarl??? Ölçe?i (TOÖ), 2011 y?l?nda Emine Özlem Yi?it taraf?ndan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilm? bir ölçme arac?d?r. Ölçe?in temel amac?, Sosyal Bilgiler ö?retmen adaylar?n?n teknoloji okuryazarl??? düzeylerini ve bu düzeylerin, teknoloji ile bütünle?tirilm? Sosyal Bilgiler ö?retimine yönelik görü?leri üzerindeki etkisini belirlemektir. Bu araç, ö?retmen adaylar?n?n modern e?itim süreçlerinde kritik öneme sahip olan teknolojik yeterliliklerini kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmek üzere tasarlanm???t?r.

Ölçek geli?tirme çal??mas?, Türkiye ba?lam?nda gerçekte?irilm? olup, özellikle e?itim alan?nda görev alacak profesyonellerin teknolojiye yönelik bilgi, beceri ve tutumlar?n? ölçmeye odaklanm???t?r. Ölçek, teknolojik yeterlili?in çok boyutlu do?as?n? yakalamay? hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Teknoloji okuryazarl???, ölçek geli?tirme, ö?retmen adaylar?, sosyal bilgiler, psikometri, teknoloji.

Yazarlar

Emine Özlem Yi?it

Amaç

Teknoloji Okuryazarl??? Ölçe?i'nin birincil amac?, Sosyal Bilgiler ö?retmen adaylar?n?n genel teknoloji okuryazarl??? düzeylerini nicel olarak ölçmektir. ?kinci olarak, bu okuryazarl?k düzeylerinin ö?retmen adaylar?n?n teknoloji entegrasyonuna dair pedagojik yakla??mlar?n? ve görü?lerini nas?l etkiledi?ini analiz etmektir. Bu ba?lamda ölçek, e?itim fakültelerinde teknoloji entegrasyonu e?itimlerinin etkinli?ini de?erlendirmek için bir temel sa?lamaktad?r.

Ölçek, ö?retmen yeti?tirme programlar?n?n teknolojiye yönelik mevcut durumu anlamas?na ve müfredat içeriklerini çaa?n gereksinimlerine uygun olarak revize etmesine yard?mc? olacak güçlü bir tan? araç? olarak hizmet vermektedir.

Yap?

Ölçek, bireyin teknolojik bilgiyi anlama, kullanma, yönetme, de?erlendirme ve etik olarak uygulama becerisini ifade eden **teknoloji okuryazarl??? yap?s?n?** ölçmektedir. Bu yap? genellikle a??daki temel boyutlar? içerecek ?ekilde tasarlanm???t?r:

Teknolojik Bilgi ve Kavramlar: Temel teknolojik ilkeler ve sistemler hakk?ndaki bilgi düzeyi.

Teknolojik Süreçler ve Beceriler: Araçlar? etkin bir ?ekilde kullanma, sorun giderme ve yeni

teknolojilere adapte olma yeteneği.

Teknolojinin Etkisi ve Etik: Teknolojinin toplum, çevre ve birey üzerindeki etkilerini eleştirel bir şekilde değerlendirme becerisi.

Ölçeğin alt boyutları, öğretmen adaylarının hem teknik yeterliliklerini hem de teknolojiyi öğretim amaçları kullanmadaki pedagojik yeterliliklerini kapsamaktadır.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışması bir doktora tezi içerisinde gerçekleştirilmiş olmasına rağmen, kaynak içerikte geçerlik analizlerine dair spesifik istatistiksel değerler (örneğin, faktör yükleri, uyum indeksleri) belirtilmemiştir. Ancak geliştirme sürecinde, ölçeğin ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçtüğünü kanıtlamak amacıyla **kapsam geçerliliği** (uzman görüşleri ile) ve **yapı geçerliliği** (Faktör Analizi ile) çalışmaları yürütülmüş olması beklenmektedir.

Ölçeğin güvenilirliğini artırmak için yapılan geçerlik çalışmaları, genellikle yapı geçerliliği kanıtlarını sunar. Çalışmalarda bu ölçeği kullanacak araştırmacıların, mevcut tezin tam metnini inceleyerek geçerlik analizlerine dair detaylı bilgilere ulaşması gerekmektedir.

Güvenirlik

Kaynak referansta güvenilirlik analizlerine dair istatistiksel bir değer (örneğin, iç tutarlılık katsayısı) sunulmamıştır. Standart bir psikometrik ölçek geliştirme sürecinde, güvenilirlik genellikle **iç tutarlılık katsayısı** hesaplanarak belirlenir. Bu amaçla yaygın olarak **Cronbach's Alpha** değeri kullanılır.

Ölçeğin maddelerinin tutarlılığını gösteren bu katsayının, ölçeğin farklı uygulamalarda istikrarlı sonuçlar verdiğini göstermesi beklenmektedir. Güvenirlik değerleri için detaylı bilgiye tezin tam metninden ulaşılabılır.

Faktör Analizi

Teknoloji Okuryazarlığı Ölçeği bir geliştirme çalışması olduğu için, ölçeğin altında yatan faktör yapısını belirlemek amacıyla **Faktör Analizi** (muhtemelen Açıklayıcı Faktör Analizi - AFA) kullanılmıştır. Bu analiz, teknoloji okuryazarlığı yapısının kaç boyuttan oluştuğunu ve hangi maddelerin hangi boyuta ait olduğunu ortaya koyar.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin teorik yapıyla ne kadar uyumlu olduğunu gösterir ve ölçeğin çok boyutlu olup olmadığını kanıtlar. Bu analizlerin sonuçları, ölçeğin bilimsel sağlamlığı açısından hayati öneme sahiptir.

Araç

Test Çe?idi: Geli?tirme

Format: Likert Tipi (Doktora tezi ba?lam?nda standart bir tutum/yeterlilik ölçe?i format? oldu?u varsay?lmaktadır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri (Ö?retmen Adaylar?)

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler (Yakla??k 19-25 ya?)

Popülasyon Detaylar?: Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde Sosyal Bilgiler Ö?retmen Adaylar?.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-report scale)

Anahtar Kelimeler

Teknoloji okuryazarlı???, sosyal bilgiler, ö?retmen e?itimi, ölçme ve de?erlendirme, doktora tezi, öz bildirim.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçe?in geli?tirildi?i y?li **2011**'dir. Ölçek, bir doktora tezi kapsam?nda üretildi?i için akademik ve ticari olmayan kullan?mlar için izinler genellikle yazar Emine Özlem Yi?it ve ilgili üniversite (Marmara Üniversitesi) taraf?ndan belirlenmektedir. Ticari kullan?m için yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Bu ölçe?in birincil ve tek referans?, geli?tirildi?i doktora tezidir. Tezin tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir. Tezin orijinal ba?lant?s? ?öyledir: tez.yok.gov.tr

Yi?it, E. Ö. (2011). *Sosyal bilgiler ö?retmen adaylar?nın teknoloji okuryazarlı?? düzeylerinin ve teknoloji ile bütünle?tirilmis? sosyal bilgiler ö?retimine yönelik görü?lerinin belirlenmesi* (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul.

Sorumlu Yazar ?leti?im: yigit_o@ibu.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: teknoloji-okuryazarligi-olcegi-toad.pdf

Teknoloji Okuryazarl??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri bu kaynak içerikte sunulmam??t?r. Maddeler, yukar?da belirtilen doktora tezinin ekler bölümünde veya ilgili PDF belgesinde yer almaktadır. Kullan?c?lar?n ölçek maddelerine eri?im için tezin tam metnini incelemeleri gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM